

Kadernota 2021

Versie 2.3

Corsa 2020001621

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Kaders	4
3. Samenvatting budgettair kader 2021 - 2024	7
4. Ontwikkelingen	9
5. Investerings	24

1. Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2021. De gemeenteraad stelt jaarlijks de kaders vast op basis waarvan de begroting wordt opgesteld. In dit geval de (meerjaren)begroting 2021-2024. De gemeenteraad wordt gevraagd om de uitgangspunten vast te stellen waarmee de ontwerpbegroting 2021 wordt opgesteld. Conform de afspraken in het spoorboekje P&C 2020 is de kadernota 2021 beleidsrijker dan voorgaande jaren zodat de gemeenteraad beter in staat is om richting te geven. Dat past in het streven om de kaderstellende rol van de gemeenteraad te versterken en de raad meer tijd en ruimte te geven voor menings- en besluitvorming.

Bij de besluitvorming van de begroting 2021 gelden kaders en criteria die door de hogere overheid zijn vastgesteld. Deze kaders zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) van de provincie Noord-Holland. Het toezicht richt zich primair op het al dan niet aanwezig zijn van een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Dit houdt in feite in, dat de jaarlijks terugkerende lasten gedekt moeten worden door jaarlijks terugkerende baten. Zie voor meer informatie de kaderbrief financieel toezicht 2021 van de provincie.

Coronacrisis

Voorjaar 2020 worden we geconfronteerd met de coronacrisis, met naast veel menselijk leed, onzekere financieel-economische effecten. In 2020 wordt de overheid gevraagd om extra ondersteuning van inwoners en bedrijven en zullen er tot de crisis wegebt tegenvallers zijn in geraamde opbrengsten zoals parkeer- en toeristenbelasting. Naast incidentele gevolgen zullen er wellicht ook structurele gevolgen zijn zoals bijvoorbeeld een lagere bijdrage van Rijk aan gemeenten dan zonder de crisis het geval zou zijn.

Het is lastig dat we vragen om structurele ombuigingen en gelijktijdig instellingen, burgers en ondernemingen willen ondersteunen om door de crisis te komen. Een gevolg hiervan zou kunnen zijn dat een volgende ronde ombuigingen noodzakelijk is om de financiële opgaven het hoofd te bieden. Niet vergeten moet immers worden dat de maatregelen erop gericht zijn om de gemeente duurzaam financieel gezond te houden.

2. Kaders

De volgende kaders zijn relevant voor de kadernota 2021.

Algemene kaders

A. Sluitende begroting

Ingevolge de Gemeentewet, het BBV en het GTK ziet de raad erop toe dat de begroting structureel in evenwicht is. De (wettelijke) opgave voor de gemeente is immers dat er sprake is van een reëel en duurzaam materieel begrotingsevenwicht tussen structurele baten en lasten. Baten en lasten die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen worden aangemerkt als incidenteel en afzonderlijk aangegeven. Dit reëel en duurzaam begrotingsevenwicht is het belangrijkste toezichtcriterium bij de beoordeling van de begroting door de provincie Noord-Holland. De aanwendingen van reserves worden ook als incidenteel aangemerkt tenzij sprake is van bestemmingsreserves welke specifiek zijn gevormd voor de afdekking van de uit investeringen voortvloeiende kapitaallasten, de zogenoemde dekkingsreserves. Hiertoe dient een apart overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves te worden opgesteld.

Van duurzaam materieel begrotingsevenwicht van de begroting kan de raad afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht binnen de eerstvolgende 3 jaren van de meerjarenbegroting tot stand zal worden gebracht. Hierbij aangetekend dat het herstelde structurele evenwicht niet meerjarig mag opschuiven.

B. Interne budgetregels

De begroting wordt opgesteld op basis van vastgesteld beleid. Voorstellen met een structureel karakter worden afgezet tegen de structureel beschikbare baten en worden bij de behandeling van de begroting aan de raad voorgelegd. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen voorstellen met incidentele en structurele effecten. Voorstellen met een incidenteel effect hebben geen effect op de structurele exploitatieruimte van de begroting, zolang deze uit reserves gedekt kunnen worden.

Specifieke kaders

1. Ontwikkeling financiering en rente

De financieringsbehoefte zal in 2021 als gevolg van investeringsvoorstellen en bestaande en aanstaande aflossingen onverminderd groot blijven. De vraag om vreemd vermogen zal leiden tot een beroep op de kapitaalmarkt. Dit leidt tot rentelasten. De in de begroting te hanteren rekenrente is gebaseerd op de in het verleden afgesloten en toekomstige af te sluiten vaste geldleningen. De rekenrente in de begroting 2021 wordt gesteld op 1%. Daarmee is de rente een procent lager dan de begroting 2020 a.g.v. de dalende rente op de kapitaalmarkt. Indien de renteontwikkeling daartoe aanleiding geeft dan zal daar bij het opstellen van de begroting 2021 op worden teruggekomen.

2. Autonome ontwikkelingen: inwoners/woningen/areaaluitbreiding

Bij de meerjarenraming van de OZB opbrengsten zal rekening worden gehouden met de areaal uitbreiding van opgeleverde nieuwbouwwoningen en nieuwbouw van niet-woningen. De uitbreiding levert een toename van de WOZ-waarde op omdat deze woningen en niet-woningen mee worden genomen in de WOZ-waardering. Enerzijds neemt daardoor de OZB opbrengst toe en anderzijds neemt de algemene uitkering uit het Gemeentefonds af omdat de OZB-belastingcapaciteit als negatieve inkomstenmaatstaf wordt meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Om en nabij gezien een neutrale operatie.

3. Loon- prijsontwikkeling

Voor de bepaling van het loon-prijsniveau wordt gebruik gemaakt van de meest recente informatie van het Centraal Planbureau (CPB) van maart 2020. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in loonkostenontwikkeling en prijsontwikkeling van goederen en diensten. Er wordt uitgegaan van het gemiddelde van de door de CPB berekende cijfers omdat dit wordt gebruikt voor de inflatieverwachting voor de komende vier jaar.

Loonkostenontwikkeling

Voorgesteld wordt om in de begroting 2021 en verder conform de CPB-raming uit te gaan van een loonontwikkeling van 2,1%. Zo nodig wordt het cijfer bijgesteld in de begroting 2021. Het exacte cijfer is 2,08%, dat is het gemiddelde CPB cijfer prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (gemiddelde periode 2021 – 2025).

Prijzontwikkeling goederen, diensten, subsidies

De materiële budgetten worden geïndexeerd om de koopkracht op peil te houden. Volgens de raming van het CPB gaat het om 1,5%. Dit is het CPB cijfer prijs overheidsconsumptie, netto materieel. (gemiddelde periode 2021 – 2025). Dit percentage wordt ook gebruikt voor de koopkrachtcompensatie van subsidiebudgetten.

4. Relatie WOZ-herwaardering met OZB-tarieven

In Bloemendaal is, in navolging van wat landelijk gebruikelijk is, het beleid dat de hoogte van de OZB-opbrengsten voor de gemeente niet wijzigt door hogere of lagere WOZ-waarderingen, tenzij er sprake is van areaaluitbreiding door nieuwbouw. Dit betekent dat het effect van de WOZ-waarderingen op de beschikbare belastingcapaciteit wordt vertaald in een evenredige verhoging/verlaging van de lokale OZB-tarieven. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een door GBKZ ontwikkeld rekenmodel waarbij naast de geprognosticeerde waardeontwikkeling een correctie voor beroep, bezwaar en leegstand is meegenomen. Waardestijgingen in Bloemendaal als gevolg van areaaluitbreiding (meer woningen en niet-woningen) mogen wel leiden tot een hogere OZB-opbrengst. Dit om de korting op de algemene uitkering, zie 2, te compenseren.

5. Heffingen en belastingen

Voor de heffingen en belastingen (incl. OZB) geldt een koppeling met het landelijk inflatiecijfer voor de loon-prijzontwikkeling van het CPB. De overige inkomsten heffingen, huren en belastingen worden ook verhoogd met het gemiddelde van de loonkostenontwikkeling (2,1%) en de prijzontwikkeling materieel (1,5%). Dit houdt in dat het percentage voor 2021 uitkomt op 1,8%.

De precario op netwerken kabels en leidingen mag niet verder verhoogd worden en wordt vanaf 2022 afgeschaft. Vanaf de periode 2019 t/m 2021 worden deze baten reeds als incidenteel aangemerkt en dragen niet meer bij aan het structurele begrotingsevenwicht.

Tarieven van de parkeerbelastingen stijgen jaarlijks mee met de inflatie-aanpassingen. Het beleid is om de tarieven toeristenbelasting en het gehanteerde model van de parkeertarieven strand af te stemmen met die van de gemeente Zandvoort.

De afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen maximaal omhoog tot het niveau van 100% kostendekking. Besparingen op 'gesloten financieringssystemen' zoals riolering en afval worden verrekend in de tarieven van de retributies.

Huur gemeentewoningen

Om het "scheefhuren" (bewoners die gelet op hun inkomen te goedkope sociale huurwoningen bewonen en daarmee de doorstroming belemmeren) tegen te gaan is de jaarlijkse huurverhoging van gemeentewoningen gekoppeld aan het regeringsbeleid inzake huurwoningen. Daarin is bepaald dat de huurverhoging inkomensafhankelijk is.

De volgende percentages voor de maximale huurverhoging in 2020/2021:

- Tot en met € 43.574 stijgt de huur maximaal 5,1% (2,6% inflatie 2019 + 2,5 procentpunt)
- Boven de € 43.574 maximaal 6,6% (2,6% inflatie 2019 + 4,0 procentpunt) omhoog.

6. Investeringsen

Er worden alleen reële investeringen in het investeringsprogramma van de meerjarenbegroting opgenomen. Dit zijn reguliere vervangingsinvesteringen (o.a. vervoermiddelen) en nieuwe investeringen die voldoende zijn onderbouwd met betrekking tot capaciteit, tijd en geld. Dit betekent, dat de investering én in het begrotingsjaar wordt gedaan én dat een degelijke onderbouwing over nut en noodzaak van het bedrag is gegeven.

Volgens vastgesteld financieel beleid worden investeringen kleiner dan € 25.000 niet geactiveerd.

Gezien de relatie met het schuldniveau is het belangrijk om nut, noodzaak en tempo van investeringen af te wegen tegen de financiële mogelijkheden. Daarom wordt in hoofdstuk 5 nader op de investeringen ingegaan.

7. Eigendommen

De opbrengsten eigendommen (verkochte woningen) en andere activa worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'afbouw schulden'. De opbrengsten worden gereserveerd voor het aflossen van schulden voor zover de flexibele algemene reserve meer dan 3% van het begrotingstotaal bedraagt. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt deze 3%-regel beoordeeld. Zo nodig wordt de Flexibele Algemene Reserve aangevuld uit de bestemmingsreserve Afbouw schulden.

8. Grip op samenwerking

De Wet Gemeenschappelijke regelingen legt 'zware' Gemeenschappelijke Regelingen vanaf 2015 op om vóór 15 april van het lopende jaar hun voorlopige jaarrekening van het voorafgaande jaar en de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het komende jaar aan de raden van de deelnemende gemeenten aan te bieden. Dat sluit beter aan op de gemeentelijke planning en control cyclus. In het kader van 'grip op samenwerking' wordt vanaf 2017 een toetsingskader gebruikt om de ontvangen P&C documenten te beoordelen en gestructureerd aan de gemeenteraad aan te bieden. Deze toetsingskaders worden inmiddels ook gebruikt door het college om grote subsidies van meer dan € 50.000 te beoordelen.

9. Indeling programma's

Vanaf 2017 is in het kader van het vernieuwde BBV een andere taakveld- en programma-indeling ingevoerd. Deze BBV-indeling is het meest transparant en maakt het vergelijken met andere gemeenten makkelijk met hulp van de website Waarstaatjegemeente.nl. De indeling is als volgt:

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Programma 6: Sociaal domein

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

3. Samenvatting budgettair kader 2021 - 2024

Onderwerp	Voorstel
Sluitende begroting	De gemeenteraad ziet toe op een duurzaam materieel begrotingsevenwicht. Dit houdt in dat meerjarige structurele lasten door meerjarige structurele baten worden gedekt.
Interne budgetregels	Voorstellen met structurele financiële gevolgen worden niet tussentijds, maar alleen bij de begroting, in behandeling genomen. Tussentijdse voorstellen worden alleen bij de Zomernota behandeld mits ze onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn en bovendien incidenteel van aard. Voor andere en complexe nieuwe voorstellen dient, conform de verordening financieel beheer, een apart raadsvoorstel te worden gemaakt.
Ontwikkeling financiering en (toe te rekenen) rente	De rekenrente voor de begroting 2021 vast te stellen op 1,0%.
Autonome ontwikkelingen (inwoners/woningen)	In de meerjarenbegroting wordt voor zover mogelijk rekening gehouden met autonome ontwikkelingen inwoners/woningen die uit bouwprojecten voortvloeien. De zogenoemde volume-aanpassingen. Hierbij wordt er bovendien vanuit gegaan, dat tegenover de stijging van de baten (OZB + Algemene uitkering), een stijging van de lasten staat wegens infrastructurele en sociaal maatschappelijke kosten. De budgethouders dienen dit aan te geven.
Loon-/prijscompensatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. De personeelsbudgetten worden vanaf 2021 jaarlijks met 2,1% geïndexeerd; 2. De budgetten goederen en diensten worden vanaf 2021 met 1,5% verhoogd; 3. De subsidies worden vanaf 2021 met 1,5% verhoogd.
Gemeentefonds	Over de effecten van de mei/juni circulaire 2020 is nog niets bekend, de raad wordt met een separate brief geïnformeerd.
Relatie WOZ-herwaardering met OZB-tarieven	Als in het WOZ-tijdvak (1-1-2019 tot 1-1-2020) sprake is van waardeinstijgingen/-dalingen, dan vindt, rekening houdend met, de beschikbare belastingcapaciteit een verrekening plaats via een evenredige verlaging/verhoging van de OZB-tarieven 2021. Hierdoor is er geen sprake van een structurele meer-/minderopbrengst m.i.v. 2021 als gevolg van de mutaties in de belastingcapaciteit. Tenzij er sprake is van areaaluitbreiding van nieuwe woningen en nieuwe niet-woningen.
Heffingen/belastingen	<p>Continuering van bestaand beleid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De OZB, precariobelasting, toeristenbelasting en leges worden in 2021 trendmatig met 1,8% verhoogd. Op grond van de gegevens uit de mei/juni circulaire 2020 kan dit percentage nog worden aangepast (NB: precario op netwerken mag vanaf 2017 niet verder verhoogd worden, de heffing vervalt per begrotingsjaar 2022); De overige inkomsten heffingen en huren worden ook met het gemiddelde van loonkosten en materiële kosten verhoogd (1,8%); 2. De parkeerbelastingen worden in 2021 op basis van hetzelfde inflatiecijfer met € 0,05 per uur verhoogd (of met eenzelfde verhoging als de gemeente Zandvoort); 3. De afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten worden slechts trendmatig verhoogd indien het niveau van 100% kostendekking nog niet is bereikt. 4. Het beleid is om de tarieven toeristenbelasting van de gemeente Zandvoort en het gehanteerde model voor de parkeertarieven af te stemmen met de gemeente Zandvoort.

<p>Investeringen</p>	<p>Er worden voor de periode 2021-2024 alleen investeringen in de begroting geraamd die in het betreffende begrotingsjaar ook tot uitvoering komen. Bij de aanlevering voor de begroting worden op basis van concrete plannen van aanpak (capaciteit, tijd en geld) voorstellen ingediend om beschikbaar stellen van kredieten voor die investeringen te bewerkstelligen. In geval van zeer hoge urgentie kan van deze beleidslijn worden afgeweken. D.w.z. dat de gemeente of derden bij uitstel risico's lopen waaruit mogelijk ook schadeclaims kunnen voortvloeien. Zie verder hoofdstuk 4 'Ontwikkelingen' en 5 'Investeringen'.</p>
<p>Eigendommen</p>	<p>De opbrengsten eigendommen (verkochte woningen) en andere activa worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'Afbouw schulden'. De opbrengsten worden gereserveerd voor het aflossen van schulden voor zover de Flexibele Algemene Reserve meer dan 3% van het begrotingstotaal bedraagt. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt deze 3%-regel beoordeeld. Zo nodig wordt de flexibele algemene reserve aangevuld vanuit de bestemmingsreserve Afbouw schulden.</p>
<p>Ontwikkeling schuldpositie / investeringsplafond</p>	<p>De schuldpositie van de gemeente blijft ondanks de ontvangen middelen uit aandelenverkoop Eneco continue aandacht vragen. De ontwikkeling van de schuld van de gemeente wordt gevolgd met financiële kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De meeste schulden worden gemaakt voor investeringen. De gemeenteraad heeft op 3 november 2016 besloten om te streven naar een bruto schuld van bij voorkeur niet hoger dan € 20 miljoen en maximaal € 40 miljoen alsmede een solvabiliteit van 50%. Er dient een integrale afweging te worden gemaakt tussen de meerjarige investeringen enerzijds en het beoogde schuldniveau anderzijds. De jaarrekening 2019 laat per balansdatum 31 december 2019 een stand van de langlopende geldleningen zien van € 22,6 miljoen. In afwachting van de verkoopopbrengst aandelen Eneco is de financieringsbehoefte tot dusver met kasgeldleningen opgevangen. Dat is goedkoper dan het aantrekken van nieuwe langlopende geldleningen. De korte schuldpositie is eind maart 2020 opgelopen tot € 11 miljoen. Met de ontvangst van de aandelenverkoop zal de langlopende schuld zich in 2021 rond de € 20 miljoen stabiliseren.</p>

4. Ontwikkelingen en voorstellen

Onderstaand worden ontwikkelingen en voorstellen genoemd die de komende jaren een substantiële invloed (kunnen) hebben op de financiële positie van de gemeente Bloemendaal of zijn ter kennisname. Voor minder complexe ombuigingsvoorstellen wordt de raad gevraagd om hiermee akkoord te gaan (deze zullen als mutatie in de ontwerpbegroting verwerkt worden). Meer complexe ombuigingsvoorstellen worden nader uitgewerkt tot nieuw voorstel bij de ontwerpbegroting. Dit onderscheid complex/niet complex kunt u terugvinden in het raadsvoorstel Kadernota 2021.

Over ander voorstellen/ontwikkelingen zal definitief uw akkoord worden gevraagd bij het behandelingsproces van de begroting 2021. In het begrotingsproces 2021-2024 kunnen immers de laatste inzichten worden meegenomen, ook die van de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds volgens de mei/juni circulaire.

Hieronder staan per programma de voorstellen die door het college worden voorgesteld. Het voordeel van de ombuigingen wordt (afhankelijk van het voorstel) in 2021, 2022 of 2023 bereikt. Wat betreft de implementatie kunnen hier ook éénmalige frictiekosten mee gemeoid zijn. Meer informatie over het betreffende ombuigingsvoorstel kunt u vinden door met het nummer van het voorstel op te zoeken in de bijlage takenkaarten.

Ook per programma staan achtereenvolgens de ontwikkelingen/voorstellen met en zonder financiële consequenties.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

- 0.2. Herziening dienstverlening servicepunt Bennebroek
(besparing/taakstelling is overigens al ingeboekt) € 30.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

- Aankoop aandelen de Meerlanden investering € 1.200.000
De gemeente Bloemendaal wil naar rato van het aantal huisaansluitingen aandelen bezitten in de Meerlanden. Dit zal naar verwachting resulteren in een hogere dividendopbrengst van ongeveer € 50.000 structureel per jaar.

- Voortzetten 'Flexibele schil externe inhuur' € 150.000 2021 / € 100.000 in 2022
Op basis van het strategisch HRM-beleid 2017 – 2020 is voor 3 jaar (tot en met 2020) een flexibel inhuurbudget toegekend van €150.000. De praktijk leert dat een blijvende investering nodig is in een flexibel budget om nieuwe taken en opgaven goed te kunnen opvangen en waar nodig te overbruggen naar een structurele inbedding. Maar ook de spanning op de arbeidsmarkt dwingt op aantal gebieden tot meer tijdelijke inzet doordat een aantal vacatures moeilijker zijn te vervullen terwijl de mobiliteit is toegenomen. Kortom, onze noodzakelijke wendbaarheid vraagt vanaf 2021 om een structureel flexibel inhuurbudget. Aanvankelijk van € 200.000 in 2021 en 2022, en uiteindelijk van € 250.000 in 2023 en verder. De ambtelijke organisatie legt zich zelf een taakstelling op om dit budget binnen de huidige formatie te realiseren. Deze taakstelling is voor 2021 € 50.000, voor 2022 € 100.000 en uiteindelijk in 2023 dus € 250.000 (dit staat gelijk aan om en nabij 4 formatieplaatsen). Deze formatie denken we te vinden in de formatie door digitaler en doelmatiger te werken. Omdat de taakstelling dus gefaseerd wordt gerealiseerd wordt ter overbrugging een incidenteel budget gevraagd van € 150.000 in 2021 en € 100.000 in 2022.

- Budget inhuur voortzetting capaciteit beantwoording raadsvragen 150.000 2021 / € 75.000 in 2022
Sinds de laatste verkiezingen is het aantal gestelde vragen gestaag toegenomen. In tegenstelling tot de verwachting kan eind 2019 en begin 2020 worden geconstateerd dat het aantal gestelde schriftelijke, technische vragen en inlichtingen WOB verzoeken eerder nog verder is toegenomen dan afgenomen. Zeker wanneer wordt gekeken naar de per indiening

opgenomen detail vragen en daarbij voorts de integriteitsmeldingen worden betrokken, moet voor de behandeling daarvan ook het nodige voorbereidende werk worden verzet. Hieruit volgt dat de omvang van de ingehuurde extra capaciteit in tegenstelling tot de verwachting niet kan worden afgeschaald indien de vragen binnen wettelijke en redelijke termijnen afgehandeld moet worden.

Communicatiebudget structureel maken Structureel € 62.000
Door maatschappelijke ontwikkelingen en digitalisering van de samenleving zijn de afgelopen jaren de werkzaamheden voor het team Communicatie sterk toegenomen. Omdat goede communicatie en participatie speerpunten zijn binnen het collegeprogramma 2018-2022 en een goede uitvoering naar de toekomst gewaarborgd moet worden, wordt voorgesteld om het tijdelijk voor 2020 beschikbaar gestelde budget een structureel karakter te geven. Het team Communicatie wordt zo in staat gesteld om samen met de ambtelijke organisatie de gestelde doelen op het gebied van (online) communicatie, participatie en dienstverlening te realiseren. Bovendien wordt de vanuit Bloemendaal ingezette capaciteit binnen het vervlochten communicatieteam op een vergelijkbaar niveau gebracht met de inzet vanuit Heemstede.

Ontwikkelingen informatisering en ICT *financiële consequenties nog niet bekend*
De gevolgen van de outsourcing worden nader in kaart gebracht. De voorbereidingen zijn in volle gang om vanaf 1 januari 2021 informatisering en GRIT samen te voegen. Verder wordt het investeringsprogramma geactualiseerd. Zo worden bijvoorbeeld de investeringen voor het burgerzaken- systeem doorgeschoven naar 2023 en de investering in de GEO software wordt nog in 2020 gedaan. In hoeverre er financiële consequenties zijn voor de begroting 2021 valt nog niet te zeggen.

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

Programma 1: Veiligheid

Nieuwbouw brandweerpost Bennebroek

De raad is akkoord gegaan om de brandweerpost Bennebroek op de huidige plaats te vernieuwen. Naar verwachting kan in 2021 gestart worden met de bouw. Het gaat om een totale investering van ongeveer € 2,7 miljoen, inclusief een voorziening voor de buitendienst Bennebroek ad ca. € 0,2 miljoen. De daaruit voortvloeiende jaarlijkse lasten voor de gemeente Bloemendaal vallen binnen het bereik van de eerder door uw raad in de meerjarenbegroting vastgestelde financiële parameters.

Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

2.2. Alle parkeervergunningen kostendekkend maken door verhoging van leges naar kostendekkend niveau € 133.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Investering vernieuwen verkeersbrug Burg. Peereboom Vollerlaan Investering € 125.000
De houten verkeersbrug in de Burgemeester Peereboom Vollerlaan in Aerdenhout uit 1986 heeft het einde van zijn technische levensduur bereikt en moet vervangen worden. Gezien de eisen Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en de lange levensduur wordt voorgesteld de brug te vervangen door een brug van staal/composiet.

Vervanging Bennebroek armaturen en masten openbare verlichting 2021   Investering   € 231.900
Wij vervangen de armaturen en masten van de openbare verlichting op basis van de economische levensduur (20 jaar voor armaturen, 40 jaar voor masten). De vervanging wordt wijkgericht aangepakt. In 2021 is vervanging van 467 armaturen en 225 lichtmasten in het centrum van Bennebroek voorzien. De armaturen in deze wijk zijn gemiddeld 24 jaar oud en de masten gemiddeld 34 jaar. Door deze investering beschikt het centrumgebied van Bennebroek na de vervanging over energiezuinige led-verlichting die 's nachts gedimd wordt. Het verlichtingsniveau op straat wordt daarbij in overeenstemming met de landelijke richtlijnen gebracht.

Aanpassen regionale bewegwijzering

De stuurgroep Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland heeft opdracht gegeven om de regionale (auto-) bewegwijzering door te lichten en waar nodig aan te passen. Het plan wordt gemaakt door de Nationale Bewegwijzeringdienst (onderdeel Rijkswaterstaat) en bevindt zich in de afrondende fase. De uitvoering brengt kosten met zich mee voor de verschillende wegbeheerders. Medio 2020 wordt een eerste raming verwacht.

De kosten zullen deels uit het mobiliteitsfonds kunnen komen (25%), de rest is voor de wegbeheerders (gemeenten, provincie, Rijk). Er zijn vermoedelijk geen subsidiemogelijkheden.

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

Nieuw uitvoeringsprogramma regionale bereikbaarheid

Als de Visie in 2020 regionaal wordt vastgesteld, volgt er vanaf 2021 een nieuw Uitvoeringsprogramma. Projecten en bedragen zijn nog niet bekend. Specifiek onderdeel zijn de mitigerende maatregelen tegen geluidsoverlast langs het spoor Overveen, in 2020 wordt onderzoek gedaan, dat in 2021 (mogelijk) leidt tot investeringen samen met Prorail en de Bereikbaarheidsregio.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Op 14 februari 2019 is, met het ondertekenen van het Startakkoord, het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 landelijk van start gegaan. Het doel van dit Strategisch Plan is het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers. Dit wordt gedaan door 'risico-gestuurd' te kijken. In 2020 wordt een risicoanalyse uitgevoerd. Deze wordt vertaald in een uitvoeringsprogramma. Uit de eerste analyses blijken er een aantal focusthema's in de regio Haarlem-IJmond te zijn. Dit zijn; infrastructuur, technologische ontwikkelingen kwetsbare verkeersdeelnemers, onervaren verkeersdeelnemers en afleiding in het verkeer. Welke specifieke locaties en maatregelen uit het uitvoeringsprogramma komen en wat de kosten hiervan zijn is nog niet bekend.

Evenement Formule 1 in 2021 en 2022

Dutch GP heeft in principe een 3-jarig contract met de FOM om de F1 in Zandvoort te organiseren. Voor Bloemendaal betekent het een terugkerende uitvoering van het Mobiliteitsplan met substantiële inzet van uren. Maar wel minder dan in 2020 omdat vanaf 2021 een draaiboek beschikbaar is. Bloemendaal heeft geen mogelijkheid voor kostenverhaal, behalve via de verhuur van gemeentelijke (parkeer-) terreinen.

Verwerken aanvragen oplaadpalen

In 2011 is de gemeente samen met de provincie Noord-Holland en de MRA begonnen met het opbouwen van een netwerk van openbare oplaadpunten voor elektrische auto's. Het aantal aanvragen per jaar vertoont een stijgende lijn, van gemiddeld 2 in de periode 2011-2015 naar gemiddeld 6 in de periode 2016-2019. Als de opkomst van elektrisch rijden de komende jaren doorzet zoals verwacht, moet rekening worden gehouden met een sterke stijging van het aantal aanvragen. In de periode oktober 2019 t/m februari 2020 zijn er reeds 23 laadpalen aangevraagd. Met de nieuwe aangekondigde subsidie vanuit het rijk zal de stijgende lijn zich voortzetten. De taak zal dan meer structurele inzet vragen.

Programma 3: Economie

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

3.4. Verhogen toeristenbelasting van € 3,00 naar € 3,25 € 110.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Voorstel herinrichting strandplateau Bloemendaal aan zee Investering € 1.000.000
In het collegeprogramma is aangegeven dat de Kop van de Zeeweg her ontwikkeld wordt zodat die plek meer uitstraling krijgt. De afgelopen jaren zijn er door ondernemers investeringen gedaan die bijdragen aan de kwaliteit van de Kop. Zo is de camping omgebouwd tot bungalowpark, zijn er 2 strandpaviljoens permanent geworden en er loopt momenteel een procedure voor de realisering van een hotel. Tot slot is het gebruik van de parkeerplaatsen t.b.v. de strandexploitatie t.g.v. de realisering van het solarpark toegenomen, hetgeen de behoefte aan herinrichting versterkt. Door deze ontwikkelingen is een bijbehorende aanpassing van de openbare ruimte gewenst. Uitgangspunt is aansluiting van de kwaliteit van de openbare ruimte bij de vernieuwde en opgewaardeerde uitstraling van de Kop en het strand aanwezige horecabedrijven. Het aantrekkelijk maken en verbeteren van de uitstraling en goede naam van het product strandbeleving in Bloemendaal aan Zee. Dit vergt een investering. De kosten voor de herinrichting waren reeds opgenomen in het investeringsprogramma begroting 2020. De besteding daarvan was nog niet vrij gegeven door uw raad. In verband met de huidige ontwikkelingen is het voorstel om de investering op te schuiven naar de begroting 2021 en ook bij de begroting direct ter beschikking te stellen zodat in 2021 tot uitvoering kan worden overgegaan.

Programma 4: Onderwijs

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

4.3.a. Vakonderwijs gymnastiek overdragen aan scholen	€ 104.000
4.3.b. Taak logopedie overdragen aan scholen	€ 60.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Meerkosten voorschoolse educatie Peuters	Structureel	€ 34.560
Op grond van een nieuwe regeling zijn gemeenten verplicht de doelgroep peuters van 2,5 tot 4 jaar oud minimaal 960 uur Voorschoolse Educatie aan te bieden. In de praktijk betekent dit veelal een uitbreiding van 10 tot 12 uur per week (het huidige gemiddelde) naar minimaal 16 uur per week, gedurende 40 weken per jaar. Uitgaande van 18 kinderen die gebruik maken van een voorziening voorschoolse educatie komen de extra kosten uit op € 34.560 (18 kinderen x 40 weken x 4 uur extra inzet x € 12).		

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

Er zijn bij de vaststelling van de begroting 2020 kredieten beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de eerste tranche van het in januari 2018 door ons vastgestelde en door de raad in maart 2018 behandelde integraal huisvestingsplan onderwijs 2019-2034 (IHP).

Voor de volgende scholen/voorzieningen zijn de volgende bedragen beschikbaar gesteld:

1. Josephschool: aanpassing uitbreiding nevenruimtes:	€ 259.000
2. Julianaschool: inpandige uitbreiding:	€ 648.000
3. Uitbreiding Van Eeghenschool:	€ 509.000
4. Nieuwbouw/renovatie S.A.B. (voorbereidingskrediet):	€ 250.000
5. Uitbreiding Montessori VMBO (voorbereidingskrediet):	€ 200.000
6. Vervangende nieuwbouw/inpandige aanpassing De Paradijvogel:	€ 1.553.000
7. Vervangende nieuwbouw Theresiaschool (voorbereidingskrediet):	€ 250.000

Totaal:	€ 3.669.000

De stand van zaken per school

Ad 1. Het schoolbestuur heeft een uitvoeringsplan bij het college ingediend. Als dit wordt goedgekeurd kan het schoolbestuur de voorzieningen nog in 2020 realiseren.

Ad 2. Het betreft een inpandige aanpassing teneinde een ruimtetekort op te lossen. Het De voorziening kan waarschijnlijk niet in 2020 kan worden gerealiseerd. De beschikbare middelen zullen (geheel of gedeeltelijk) in 2021 worden uitgegeven.

Ad 3. Het gaat om een uitbreiding in verband met een structureel ruimtetekort. Het is de bedoeling dat de Van Eeghenschool en Schoolvereniging Aerdenhout Bentveld samen gebruik gaan maken van het enkele jaren geleden gerealiseerde ondergrondse gymlokaal bij de Van Eeghenschool. Als gevolg hiervan kan de uitbreiding iets groter uitvallen dan de geplande 200 m². Op verzoek van de gemeente onderzoeken beide besturen gecombineerde huisvesting. Het schoolbestuur wil de uitbreiding nog in 2020 realiseren. Er moet rekening mee worden gehouden dat dit niet lukt en dat een deel van het bouwkrediet volgend jaar wordt besteed.

Ad 4. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met algehele vervangende nieuwbouw. Er is voor 2020 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Realisatie van het gebouw zou in de jaren 2021 en 2022 moeten plaatsvinden. Samen met het bestuur van de Van Eeghenschool wordt gecombineerd gebruik van het gymlokaal van de Van Eeghenschool onderzocht. Tevens wordt onderzocht of gecombineerde huisvesting van beide scholen op het terrein van de SAB mogelijk is.

Ad 5. De school heeft te maken met een (structureel) ruimtetekort van 700 tot 800 m². In 2020 is het aangegeven voorbereidingskrediet beschikbaar. Het schoolbestuur heeft aangegeven de uitbreiding niet volledig te kunnen en willen realiseren. Een deel van het krediet wil men inzetten voor

duurzaamheidsvoorzieningen. Het overleg met de gemeente hierover is gaande. De gewenste voorziening(en) zouden in 2021 resp. 2022 gerealiseerd moeten worden.

Ad 6. In het IHP is rekening gehouden met algehele vervangende nieuwbouw van deze school, in het kader van het project Vitaal Vogelenzang, op een andere locatie. Indien besloten wordt geen nieuwbouw te plegen, zijn aanpassingen aan het gebouw, in het kader van duurzaamheid maar ook in het kader van functionaliteit en bouwtechnisch, zijn echter wel noodzakelijk. Naast De Paradijsvogel zijn in het gebouw op dit moment tevens Les Petits en de bibliotheek gehuisvest. Het ligt voor de hand het beschikbare krediet, tot op een nader te bepalen hoogte, voor de aanpassingen in te zetten. Er moet rekening mee worden gehouden dat de aanpassingen niet (geheel) in 2021 kunnen worden gerealiseerd.

Ad 7. In het IHP en de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met algehele vervangende nieuwbouw, te realiseren in de periode 2021-2022. Voor 2020 is een voorbereidingskrediet beschikbaar. Hierop is door het schoolbestuur een beroep gedaan. De verwachting is dat besteding hiervan deels in 2021 plaatsvindt. Voor het schoolbestuur staat de onderwijskundige kwaliteit van de toekomstige onderwijsvoorziening voorop. Als dit kan door middel van renovatie, met behoud van beeldbepalende bouwdelen, dan gaat men dit niet uit de weg. Er wordt vanuit gegaan dat met de bouw van de nieuwe school in de loop van 2021 wordt gestart. Er is dan tijdelijke huisvesting nodig. Het CJG lijkt hiervoor de meest logische/passende oplossing.

Overige aandachtspunten huisvesting onderwijs

In de opgenomen bedragen is nog geen rekening gehouden met bijdragen vanuit de scholen, bijv. in geval van renovatie en t.b.v. verduurzaming. Over de hoogte hiervan – naar onze mening dient het om een substantiële bijdrage te gaan - moeten nog afspraken worden gemaakt.

Met eventuele gevolgen voor de verbouw van Bloemendaalse scholen van rechterlijke uitspraken in het kader van stikstof/PFAS is vanzelfsprekend geen rekening gehouden.

Voor de Bloemendaalse scholen streven wij naar Klasse B in het kader van het Programma van Eisen Frisse scholen. Dit PvE kent 3 klassen: A (uitmuntend), B (goed) en C (voldoende). Dit houdt niet in dat alle kosten die gemaakt moeten worden om dit te bereiken (automatisch) voor rekening van de gemeente komen.

Overwogen wordt, samen met de regiogemeenten, na te gaan in hoeverre er subsidiemogelijkheden bestaan te behoeve van verduurzaming van schoolgebouwen/ leefomgeving (Europees, landelijk en lokaal).

In het kader van de verduurzaming is het voornemen alle schoolgebouwen zo snel als mogelijk te voorzien van zonnepanelen. Overleg hierover met de schoolbesturen en stichting schooldakrevolutie is gaande. Desinvesteringen moeten uiteraard worden voorkomen.

Nagegaan wordt of bij de scholen belangstelling bestaat voor het project 'Scholen op koers naar 2030'. Met dit project ondersteunt Stichting Ruimte OK scholen en gemeenten die vanuit een bredere opgave rondom huisvesting (samen) een koers willen uitzetten richting verduurzaming van hun onderwijsvastgoed. De in het kader van de eerste tranche van het IHP reeds opgestarte trajecten/projecten kunnen ook als proeftuin(en) dienen.

De gevolgen van klimaatkakoorden/-wetgeving (nationaal en internationaal) zijn nog niet bekend. In overleg met de betrokken schoolbesturen dient hierop zo goed mogelijk te worden geanticipeerd, om te voorkomen dat later opnieuw moet worden geïnvesteerd.

Een aantal schoolgebouwen heeft een monumentale status. Het is niet uitgesloten dat dit aantal in de komende jaren wordt uitgebreid (en welke gevolgen dit heeft).

Een ingrijpende wijziging van wetgeving m.b.t. onderwijshuisvesting staat op stapel. Dit om knelpunten (financieel en als gevolg van 'klimaatwetgeving') in de onderwijshuis-vesting weg te nemen. De planning voorziet echter pas in inwerkingtreding in het derde kwartaal van 2022. De wijzigingen hebben waarschijnlijk tot gevolg dat het IHP een steviger juridische status krijgt.

Een herziening van (de verdeelmaatstaven van) het gemeentefonds is in voorbereiding. Er zijn signalen dat in het nieuwe verdeelsysteem (inwerkingtreding onlangs met een jaar uitgesteld) ook rekening wordt gehouden met alle/werkelijk schoolgaande leerlingen binnen het basisonderwijs, dus ongeacht de gemeente van herkomst.

Het college beraadt zich over de toekomst van het gebouw Dennenweg 15. In dit gebouw, recht tegenover de Theresiaschool gelegen, zijn op dit moment o.a. gehuisvest: enkele groepen van de Theresiaschool. Een voorziening voor kinderopvang, het consultatiebureau en voorzieningen t.b.v. jeugdarts en CJG.

De mogelijkheden van alternatieve financieringsmogelijkheden worden de komende jaren uitgewerkt.

Ruimtetekort Franciscusschool

Enkele jaren geleden is de Franciscusschool gebruik gaan maken van een nieuw gebouw. Het 'oude' gebouw, is overgegaan naar de gemeente. Op dit moment zijn in de oudbouw o.a. Welzijn Bloemendaal en de bibliotheek gehuisvest. De Franciscusschool heeft te maken met een zodanige groei van het leerlingenaantal (nu en in de komende jaren) dat huisvesting van alle leerlingen in de nieuwe school niet meer mogelijk is. Het college zoekt de oplossing voor het ruimteprobleem in her ingebruikname van een dele van het oude schoolgebouw. Dit heeft wel gevolgen voor één of meer op dit moment in de oudbouw gehuisveste organisaties. In overleg met deze organisatie(s) dient naar een passende oplossing te worden gezocht.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

**De bedragen die genoemd worden, is het structurele voordeel na implementatie die naar verwachting uiterlijk in 2024 gerealiseerd zullen worden.
Dus niet alle bedragen kunnen al per 2021 gerealiseerd worden!**

5.1.	Verlagen subsidies sportverenigingen	€ 151.000
5.2.	Focus op gezondheid en minder op duurzaamheid	€ 25.000
5.3.a.	Verzelfstandiging muziekschool	€ 400.000
5.3.b.	Minder culturele activiteiten	€ 60.000
5.3.c.	Stoppen met lentefestival	€ 40.000
5.5.a.	Afschaffen monumentensubsidie	€ 40.000
5.6.	Bibliotheekfunctie beperken tot wettelijk minimum	€ 300.000
5.7a.	Versobering / opheffen speelvoorzieningen	€ 44.000
5.7.b.	Verwijderen hondepoezakjesautomaten	€ 15.000
5.7.d.	Verwijderen slagboom strand Bloemendaal	€ 6.000
5.7.f.	Gazons omvormen naar ruwe bermen	€ 19.000
5.7.g.	Heesters omvormen naar gazon	€ 6.000
5.7.h.	Afbouwen bijdrage beheer Hertenkamp Bloemendaalse bos	€ 14.000
5.7.j.	Geen bijdrage aan (regionaal) wandelnetwerk	€ 7.500
5.7.k.	Stoppen met openbare drinkfontein (mogelijk zet PWN deze taak voort)	€ 3.000
5.7.m.	Afschaffen vaste bijdrage Caprera	€ 29.000
5.7.n.	Beheer bosplantsoenen afschalen	€ 12.000
	TOTAAL	€ 1.171.500

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Bijramen budget laanbomen	Structureel	€ 25.000
Het (laan-)bomenbestand van de gemeente is aan het verouderen, omdat verreweg de meeste bomen vlak na de tweede wereldoorlog zijn geplant. Oude bomen kosten meer onderhoud door dood hout, doordat ze dood gaan en vervangen moeten worden en doordat ze een groter risico vormen en vaker gecontroleerd moeten worden		

Vervangen beschoeiing Burg. Peereboom Vollerlaan-Munterslaantje Investering € 64.000
De houten beschoeiingen langs de siervijver aan de Burgemeester Peereboom Vollerlaan en het Munterslaantje dateren uit 1985 en hebben hun technische levensduur bereikt en moeten daarom vervangen worden.

Investerings/mutaties tractie investeringsplan
Onderstaande investeringen worden voorgesteld om het wagenpark van de gemeente planmatig te vervangen.

2021		
vervanging Opel Vivaro (pickup werkplaats)	€ 80.000	
2022		
Vijf auto's buitendienst en vastgoed	€ 290.000	
2023		
2 x vervanging Kangoo ZE buitendienst	€ 74.000	
2024		
vervanging pick-up buitendienst	€ 76.000	

Programma 6: Sociaal domein

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

6.1.a. Beperken taken Welzijn Bloemendaal	€ 50.000
6.1.b. Beperken of stoppen met Bloemendaal samen	€ 40.000
6.3.b. Extra minimaondersteuning meer in overeenstemming brengen met wat landelijk gebruikelijk is	€ 40.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Budgetten specialistisch jeugdhulp verhogen Incidenteel 2021/2022/2023 € 470.000
De budgetten zijn in de loop van 2019 enkele malen bijgesteld. Niet alle bijstellingen hadden een structureel karakter. Dit is een van de redenen dat de raming over 2021 lager uitvalt dan de raming over 2019. Een andere reden is dat in de primaire raming 2021 vanzelfsprekend nog geen rekening is gehouden met de doorwerking van tariefsverhoging in het uitgavenniveau. Het streven is dat de maatregelen om de kosten te beheersen een gunstig effect hebben. Het streven is om het niveau van de uitgaven jeugdhulp in 2020 en 2021 niet te laten uitstijgen boven het niveau van 2019. Het streven is om in 2020 en 2021 uit te komen op maximaal € 3 mln., en over 3 jaar max. € 2,5 mln. Vooralnog is het voorstel om de budgetten specialistische jeugdhulp 2021 en verder op te trekken tot het niveau van de werkelijke uitgaven 2019. Het gaat om een verschil van € 3.188.000 (uitgaven 2019) minus € 2.718.000 = € 470.000. Het voorstel is om het budget voor drie jaar bij te ramen, die tijd is nodig om te bezien of de genomen maatregelen een kostenbesparend effect hebben en of en zo ja, welke aanvullende maatregelen genomen kunnen worden

Incidenteel budget Maatschappelijke begeleiding statushouders Incidenteel € 53.000
Maatschappelijke begeleiding voor volwassen statushouders is een wettelijke taak voor gemeenten. Statushouders met een asiilvergunning vormen een bijzondere groep migranten. Bloemendaal heeft in 2020 een achterstand van 68 te huisvesten statushouders. De verwachting is dat het grootste deel van de achterstand pas in het najaar van 2020 wordt

ingehaald. De verwachting is dan ook dat de kosten voor maatschappelijke begeleiding in 2021 fors hoger zullen zijn. Om maatschappelijke begeleiding te kunnen blijven bieden wordt voorgesteld om het budget maatschappelijke begeleiding statushouders – éénmalig in 2021 - te verhogen van € 37.000 naar € 90.000.

Budget schuldhulpverlening verhogen	Structureel	€ 25.000
-------------------------------------	-------------	----------

Er worden nieuwe initiatieven ontwikkeld en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) wordt gewijzigd. De beoogde invoeringsdatum is 1 januari 2021. De aanpassingen aan de wet houden onder meer in dat gemeenten een grotere verantwoordelijkheid krijgen op het gebied van vroegsignalering van schulden. Gemeenten zijn verplicht een aanbod te doen tot een eerste gesprek voor schuldhulpverlening met de betrokkene. Hoewel landelijk door de aanpassing in de wetgeving wordt verwacht dat het aantal meldingen voor schuldhulpverlening flink toeneemt, stelt het Rijk geen extra middelen beschikbaar. Ook in Bloemendaal zijn veel mensen met schulden. Dit kan leiden tot een reeks van klachten waarvoor onder meer de gemeente extra zorg moet geven. Het budget wordt gebruikt voor meer acties voor vroeg signalering, meer schuldhulptrajecten, speciale aandacht voor jongeren. Nadere uitwerking volgt in het beleidsplan schuldhulpverlening 2021 – 2024.

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

Beschermd wonen

Vanaf 1 januari 2022 zal de financiering voor beschermd wonen voor nieuwe cliënten rechtstreeks via gemeenten gaan lopen, in plaats van via centrumgemeenten. Door de herverdeling van de middelen krijgen gemeenten meer ruimte om, op basis van hun lokale situatie, zorg op maat en dichtbij hun inwoners te organiseren.

Economisch daklozen – spoedzoekers

Tot juli 2021 kan gemeente Bloemendaal nog gebruik maken van landgoed Dennenheuvel als opvanglocatie voor economisch daklozen/spoedzoekers. Economisch daklozen/spoedzoekers zijn inwoners die door onvoorziene omstandigheden dakloos zijn geworden of op zeer korte termijn dat dreigen te worden. Landgoed Dennenheuvel biedt de mogelijkheid aan inwoners van Bloemendaal om onder garantstelling van de gemeente zelfstandig en tijdelijk woonruimte te huren om van daaruit de zoektocht naar permanente huisvesting voort te zetten.

De woningnood wordt in de regio Zuid-Kennemerland steeds groter. Voor economisch daklozen/spoedzoekers wordt het steeds lastiger om in deze regio woonruimte te vinden. Zeker op korte termijn. Economisch daklozen/spoedzoekers zullen door de gemeente in eerste instantie gevraagd worden om via het eigen sociale netwerk opvang te regelen. Indien geen sprake is van een eigen netwerk of een overbelast netwerk, zal de gemeente zorgdragen voor opvang. In eerste instantie via centrumgemeente Haarlem en als dat ook niet gaat, via gemeente Bloemendaal zelf.

Beleidsplan sociaal domein 2019-2022

Bij de begroting 2019 zijn er door de raad extra middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleidsplan Sociaal Domein 2019-2022. Het beleidsplan bevat enkele nieuwe activiteiten/taken, waarvoor in de begroting nog geen budget was opgenomen. Daarnaast was sprake van intensivering van beleid op bepaalde onderdelen, hetgeen zou leiden tot hogere uitgaven. Gelet op de financiële situatie van de gemeente heeft het college besloten de uitvoering van het beleidsplan, waar het gaat over nieuwe activiteiten, nu niet uit te voeren. Het betreft:

- Behoeftenonderzoek mantelzorgers
- Behoeftenonderzoek vrijwilligers
- Toegankelijkheid
- Trainingen voor professionals in het kader van dementie
- Instellen van een jongerenpanel

Van een aantal bestaande regelingen/activiteiten wordt in 2020 gekeken of externe organisaties, zonder extra financiële middelen, de uitvoering daarvan op zich kunnen nemen. Voorbeelden zijn: alcoholbeleid, eenzaamheid, mantelzorg-ondersteuning, dementie en toegankelijkheid. Het effect is dat

de uitvoering van het beleidsplan gedeeltelijk stil ligt en de gemeente op de genoemde dossiers niet de vooraf geformuleerde ambities (geheel) kan waarmaken.

Wet inburgering

In 2021 gaat de Wet inburgering veranderen. Ter uitvoering van de Wet inburgering wordt van iedere individuele inburgeraar een brede intake afgenomen, wordt een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie opgesteld en vervolgens moet een daarop aansluitend inburgeringsaanbod gedaan worden. Dit aanbod bevat een weekvullend traject waarin taal en werk simultaan en contextgebonden worden opgepakt. We organiseren dit met een goede aansluiting op de lokale infrastructuur én met benutting van schaalvoordeel op regionaal niveau. In een sluitende ketenaanpak hebben de partners in verschillende levensdomeinen een plek in de inburgering en is er sprake van het goed en tijdig informeren en signaleren naar elkaar.

We gaan voor duurzaam inburgeren: dat betreft alle levensdomeinen, maar de Wet inburgering legt het accent op werk in combinatie met taalontwikkeling. In samenwerking met netwerkpartners de inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk de Nederlandse taal laten leren op het voor hen hoogst haalbare niveau. Daarbij worden zij richting werk geactiveerd, zodat zij zo snel mogelijk volwaardig aan de Nederlandse samenleving kunnen gaan deelnemen.

De gemeenten ontvangen van het Rijk middelen voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Op dit moment is het nog niet duidelijk wat de impact wordt op de taken van de IASZ. In de begroting 2021 wordt deze informatie verwerkt, voor zover dan bekend. Uitgangspunt is dat de middelen die de gemeenten ontvangen toereikend moeten zijn voor de uitvoering. De verwachting is echter dat het Rijk een bezuiniging zal doorvoeren, omdat de veronderstelling is dat het huidige dienstverleningsaanbod een deel van de taken kan verzorgen binnen het reguliere aanbod.

Ontwikkeling budgetten Wmo en jeugdhulp

Wmo lasten

Voor 2021 e.v. jaren zijn tot een totaal van ruim € 3,3 mln. budgetten beschikbaar voor de volgende maatwerkvoorzieningen en vormen van dienstverlening:

- Rolstoelen en vervoersvoorzieningen;
- Woonvoorzieningen;
- Huishoudelijke hulp;
- Begeleiding (groep en individueel) en kortdurende verblijf.

Het grootste deel van de voorzieningen wordt in de vorm van Zorg In Natura (ZIN) beschikbaar gesteld. Een beperkt deel in de vorm van persoonsgebonden budgetten. Sinds 2019 wordt begeleiding ook in de vorm van subsidieverlening gefinancierd. Over 2019 is aan alle voorzieningen totaal rond de € 3,4 mln. besteed. Wij monitoren het verloop van de uitgaven over 2020. Hierover ontvangt de raad periodiek informatie. Er is op dit moment geen aanleiding de ramingen voor 2021 e.v. jaren positief of negatief bij te stellen.

Wmo baten

Voor 2021 e.v. jaren wordt rekening gehouden met een opbrengst aan eigen bijdragen Wmo (abonnementstarief) van € 71.000. Over 2019 bedroegen de werkelijke ontvangsten ca. € 150.000. Wij monitoren de ontvangsten over 2020. Indien er voldoende zekerheid bestaat dat de baten over 2020 richting de werkelijke ontvangsten over 2019 gaan, dan zullen wij tussentijds (bij Zomernota of Eindejaarnota) een voorstel doen om de ramingen structureel te verhogen.

Jeugdhulp

Zie het aparte voorstel tot verhoging van de ramingen.

VN-verdrag handicap ('iedereen doet mee')

Naar aanleiding van het in 2016 geratificeerde VN-verdrag voor de Rechten van Personen met een handicap heeft de rekenkamercommissie Gemeente Bloemendaal op 31 oktober 2019 een brief gestuurd over een onderzoek naar inclusiebeleid in gemeenten. In de brief geeft de rekenkamer een korte weergave van het landelijk uitgevoerde onderzoek. Naast Bloemendaal is door 46 andere

gemeenten deelgenomen. Van de 47 deelnemende gemeenten hebben er, zo blijkt uit het rapport, inmiddels 12 een vorm van inclusiebeleid.

De overige 35 gemeenten uit het onderzoek – waaronder Bloemendaal – bevinden zich nog in de verkennende fase. Dat wil niet zeggen dat deze gemeenten helemaal geen aandacht hebben voor inclusie en/of toegankelijkheid. Bij veel van deze gemeenten is wel visie, initiatieven, en maatregelen voor inclusie gevonden in het beleid voor het sociaal domein.

Bloemendaal bevindt zich, net als het merendeel van de onderzochte gemeenten, qua beleidsontwikkeling in de verkennende fase. In het door u in april 2019 vastgestelde 'Beleidsplan sociaal domein 2019-2022' wordt in paragraaf 5.1 'toegankelijkheid' aandacht besteed aan het betreffende VN-verdrag en wordt een lokale inclusieagenda aangekondigd.

De rekenkamer doet de aanbeveling de verdere uitwerking van het inclusiebeleid te vervatten in een plan met daarbij een concrete uitvoeringsagenda waarin mijlpalen en tijdspaden genoemd worden. Dit om concrete voortgangsrapportages mogelijk te maken en daarmee tevens de controle door de raad op de beleidsuitvoering te faciliteren.

Het college kan zich volledig vinden in de aanbeveling van de rekenkamer. Deze aanbeveling strookt volledig met het beleidsplan. Enige 'knelpunt' vormt wellicht het startmoment. De raad heeft bij vaststelling van het beleidsplan sociaal domein het jaar 2021 gekozen voor vaststelling van de inclusieagenda. Indien er aanleiding is om eerder te starten dan doen we dat.

Intern kwaliteitsbeheer jeugd en Wmo

Sinds de nieuwe Jeugdwet van kracht is geworden (2015) zijn de gemeenten financieel verantwoordelijk voor de verschillende vormen van jeugdhulpverlening. Er bestaat behoefte aan een, op gemeentelijk niveau geformuleerd, Intern Kwaliteitsbeheersplan, waarin in ieder geval de financiële rechtmatigheid wordt geborgd middels tijdige en gerichte interne controles. Er wordt op dit moment gewerkt aan een intern kwaliteitsbeheersplan jeugd en Wmo, dat voortbordurt op het enkele jaren geleden door ons college vastgestelde auditplan. De verwachting is dat dit plan in de 2e helft van 2020 gereed is. Het opstellen geschiedt in overleg met relevante interne en externe partners: controllers, financiën, IASZ, CJG, regiogemeenten (waar nuttig/noodzakelijk).

Zorg in onderwijstijd

Er is sprake van twee ontwikkelingen:

0. Er is gebleken dat met name op cluster 3-scholen in de regio (scholen voor verstandelijk en lichamelijk beperkte kinderen) ondersteuning plaatsvindt die eigenlijk meer weg heeft van jeugdhulp dan van onderwijs;
1. Er zijn onderwijs-zorgarrangementen in de maak, waarin gepoogd wordt de schotten tussen onderwijs en jeugd weg te nemen. Een en ander in belang van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en (vanzelfsprekend) hun ouders/verzorgers.

Overleg over het voorgaande vindt in regionaal verband plaats. Besluitvorming vindt in 2020 plaats en werkt structureel door naar 2021 e.v. jaren. Een en ander heeft gevolgen voor de kosten van jeugdhulp (er vindt immers een verschuiving plaats).

Nog onbekend is wat dit financieel voor Bloemendaal gaat betekenen.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

7.3.a. Eén milieustraat beschikbaar voor inwoners in Overveen	€ 45.000
7.3.b. Verlagen frequentie inzamelen restafval en de vrije ruimte in de lokale lasten gebruiken voor een extra OZB verhoging	€ 100.000
7.3.c. Minder vaak ophalen Klein Chemisch Afval (KCA) bij Vogelenzang en detailhandel	€ 2.000

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Incidentele verhoging budget duurzaamheid warmtetransitie 2021: € 50.000 2022: € 100.000
Tegenover deze uitgaven staat dekking die we vanuit het Rijk voor dit doel hebben gekregen. In het klimaatakkoord is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen beschikbaar stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. Dit bedrag is via de decembercirculaire 2019 beschikbaar gekomen, is in één keer uitgekeerd voor de hele periode en maakt deel uit van het jaarrekeningresultaat 2019. De bedragen voor Bloemendaal zijn als volgt:

- Transitievisie Warmte: € 202.101 (1)
- Energieloket: € 25.000 (2)
- Wijkaanpak: € 9.997 (3)

In de zomernota 2020 wordt voorgesteld om het budget in 2020 met € 50.000 incidenteel te verhogen, vervolgens in de begroting 2021 ook met € 50.000 en € 100.000 in 2022. Het gaat om incidentele budgetten die worden gebruikt voor planvorming warmtetransitie en zo mogelijk (het begin van) de implementatie. Het gaat hierbij vooral om het opstellen van een plan in welke volgorde wijken worden verduurzaamd/aardgasvrij worden gemaakt.

Budget bestrijding eikenprocessierups verhogen structureel € 3.000
Budget t.b.v. uitgaven Volksgezondheid, overige diensten structureel verhogen met € 3.000 per jaar. Er worden 30 nesten extra verwacht. De kosten zijn niet voor groenbeheer, omdat de boom er geen hinder van ondervindt. De kosten zijn voor Volksgezondheid, omdat mens en dier er wel overlast van ondervinden.

Investerings Riolering

Aanleg drainage Meerwijk Bennebroek fase 2 Investering € 200.000
In de Meerwijk Bennebroek komen hoge grondwaterstanden voor. Het beoogd effect is door middel van de drainage de grondwaterstand in openbaar terrein te verlagen en daarmee ook de grondwaterstand bij woningen te verlagen. Bovendien krijgen particulieren de mogelijkheid om overtollig grondwater af te voeren via de drainage.

Vervangen riolering Prins Hendriklaan/ aanleggen regenwaterriool en drainage Investering € 1.321.650
Conform het huidige vGRP wordt in 2021 in de Prins Hendriklaan de riolering vervangen en een apart regenwaterriool en drainage aangelegd. Doel van de vervanging van de riolering is het waarborgen van de rioolafvoer van de kern Overveen, het vernieuwen van de huisaansluitingen en het opheffen van de afvoer van grondwater naar de zuivering. Om de drainerende werking van het lekke riool te compenseren wordt drainage aangelegd die afvoert naar het oppervlaktewater van de Delft. Door de aanleg van een regenwaterriool wordt waar mogelijk het regenwater afgekoppeld.
Bij de begroting 2021 wordt u gevraagd de volgende investeringskredieten beschikbaar te stellen:

- Rioolvervanging € 1.068.000
- Aanleg regenwaterriool € 204.700
- Aanleg drainage € 48.950

De totale kosten voor het vervangen van de riolering en het aanleggen van een hemelwaterriool en drainage bedraagt € 1.321.650 en komt ten laste van de rioolexploitatie.

Voor het vervangen van bovengelegen verharding van de rijbaan is geen aanvullende investering nodig. De kosten voor het vervangen van de trottoirs en parkeerstroken komen ten laste van de Voorziening Rationeel Wegbeheer.

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

5G-netwerk (deel gezondheid)

Vanaf 2020 wordt de vijfde generatie mobiele communicatie verwacht. Op dit moment wordt 5G getest op verschillende plekken in Nederland. 5G gaat gebruik maken van nieuwe en bestaande zendmasten. Naar verwachting komen er ook kleine antennes bij. De uitvoering ligt bij RO, maar (de vragen over) gezondheid bij het sociaal domein. Het is nog onduidelijk wat de precieze gevolgen zijn van de aanleg van het 5G-netwerk.

Het 5G-netwerk moet net als de huidige mobiele netwerken voldoen aan internationale blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden. Als de blootstelling onder de daarvoor geldende limieten blijft, ben je voldoende beschermd tegen de nu bekende schadelijke gezondheidseffecten. In de blootstellingslimieten is door een marge rekening gehouden met de onzekerheden in het wetenschappelijk onderzoek. De blootstellingslimieten bepalen wat de maximale sterkte van elektromagnetische velden is waaraan mensen mogen worden blootgesteld. Dat betekent dat de signalen van *alle* antennes, wifi-routers en mobiele telefoons bij elkaar opgeteld onder de blootstellingslimieten moeten blijven.

Energietransitie Bebouwde Omgeving

De transitie om de bestaande woningen aardgasvrij te maken, is een proces van de komende 20 tot 30 jaar. De gemeente heeft de taak deze transitie te begeleiden. Gebleken is dat op dit moment een collectieve warmtevoorziening voor Bloemendaal financieel niet haalbaar is. Gezocht zal moeten worden naar andere warmtetechnieken die door technologische ontwikkeling goedkoper zullen worden. Door het rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor de Transitie visie warmte, de wijkaanpak en het energieloket, € 235.000 t/m 2021. Deze middelen zijn vooral bedoeld om een plan op te stellen in welke volgorde wijken worden verduurzaamd/aardgasvrij wordt gemaakt. In de komende maanden wordt in samenwerking met ODIJmond gewerkt aan het opstellen van een meerjarig duurzaamheidsprogramma waarin dit wordt uitgewerkt. Zie ook hiervoor het betreffende nieuwe voorstel.

Decentralisatie bodemtaken in het kader van de omgevingswet

Landelijk is bepaald dat de provincie (naar alle waarschijnlijkheid) op 1 januari 2021 diverse bodemtaken overdraagt aan gemeenten. De overdracht van de taken loopt parallel met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het rijk is van plan om de gelden die nu voor deze taak beschikbaar zijn rechtstreeks naar de gemeente uit te keren. Naar verwachting wordt in de loop van het jaar bekend om welk bedrag het gaat. Deze middelen moeten echter via een GR of DVO naar de ODIJ worden overgemaakt.

Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed en onderwijshuisvesting

Er zal naar aanleiding van het landelijk klimaatakkoord een inventarisatie uitgevoerd worden om het maatschappelijk vastgoed van de gemeente te verduurzamen. Deze verduurzaming dient in 2040 gerealiseerd te zijn. Los daarvan, staat in het collegeprogramma dat er een onderzoek komt naar de verduurzaming van de openbare gebouwen en de eisen waaraan de verduurzaming moet voldoen om daarmee te komen tot een voorstel voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. In 2020 worden naar verwachting de financiële consequenties duidelijk. Voor de scholen wordt de verduurzaming meegenomen in het IHP. De gemeente moet wel een kader ontwikkelen voor de scholen aan welke duurzaamheidseisen voldaan moet worden.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ombuigingsvoorstellen (voordeel)

Ontwikkelingen/voorstellen met financiële consequenties (nadeel)

Ontwikkelingen/voorstellen zonder financiële consequenties

Huisvesting Statushouders

In de gemeente Bloemendaal moet een achterstand van het huisvesten van 68 statushouders in 2020 worden ingehaald. Door de raad is vastgesteld dat er voor meerdere locaties wordt onderzocht of daar statushouders gehuisvest kunnen worden en wat de kosten daarvan zijn. Bij de ontwikkeling van tijdelijke locaties voor huisvesting moet er rekening gehouden worden met de aanleg van de openbare ruimte, het aansluiten van de woningen op water en elektra. Of deze kosten voor de gemeente zijn wordt in de loop van het project duidelijk. Hoe meer locaties ontwikkeld worden hoe hoger de kosten zullen uitvallen. In het programma sociaal domein wordt rekening gehouden met de extra kosten voor inburgering en uitkeringen.

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet treedt in 2021 in werking. Dit jaar wordt het implementatietraject afgerond. De financiële opzet in het plan van aanpak 'De Omgevingswet in Heemstede en Bloemendaal' is daarvoor op dit moment nog steeds voldoende. De structurele consequenties van de invoering van de Omgevingswet voor de gemeentelijke begroting zijn nog niet bekend. Dit zal dit jaar in het implementatietraject worden onderzocht. Beslissingen die de raad in dit jaar maakt bij die implementatie, hebben gevolgen voor de omvang van de mogelijke effecten op de begroting. De raad heeft beslisruimte om een eigen invulling te kunnen geven aan kaders voor ontwikkeling en bescherming van de leefomgeving. Die beslisruimte wordt dit jaar door de raad onder andere ingevuld bij de voorbereiding van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Daarbij gaat het om keuzes in welke gevallen de raad bij buitenplanse activiteiten gebruik wil maken van haar adviesrecht en bij welke activiteiten het participatie verplicht wil stellen. Voorafgaand aan de besluitvorming (dit najaar) daarover zullen wij aan de hand van scenario's inzichtelijk maken wat de consequenties daarvan zijn voor wat betreft de hoogte van de leges en het eventuele beslag dat daarmee gelegd wordt op de algemene middelen.

Omgevingsvisie en (Pilot-)Omgevingsplan

De Omgevingsvisie zal medio 2021 klaar zijn en ook gaat gestart worden met het project Omgevingsplan. Het tijdelijke Omgevingsplan dat 1 januari 2021 in werking treedt, moet in 8 jaar tijd omgevormd worden tot een definitief omgevingsplan voor de gehele gemeente. We nemen nu aan dat het werk voor beide projecten binnen de bestaande formatie gedaan kan worden.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling wordt er in 2020 en verder gewerkt aan de ruimtelijke ontwikkelingen van de projecten Vitaal Vogelenzang, Park Vogelenzang, Landgoed Dennenheuvel en Project Westelijke Randweg. In de loop van 2020 zullen voorstellen aan de raad worden voorgelegd over de ontwikkeling van Blekersveld (mogelijk voor statushouders); Bispinckpark/Landje van Riessen.

Project Vitaal Vogelenzang

In vervolg op het raadsbesluit van 27 september 2018 en het collegebesluit van 26 maart 2019 wordt bij een volgend raadsbesluit een grondexploitatie vastgesteld. De lasten van de gemeente voor het project worden doorberekend in de begrote opbrengst van de te bouwen woningen. De uiteindelijke meeropbrengst uit het project na uitvoering van woningbouw en maatschappelijke voorzieningen zal worden benut voor de afkoop van de niet gerealiseerde sociale huurwoningen en worden gestort in het vereveningsfonds sociale woningbouw.

Totale:*Voordeel:*

Ombuigingsvoorstellen nader uit te werken € 1.572.000

Voorstellen als mutatie verwerken in begroting € 313.500

Nadeel:

Voorstellen kadernota structureel 2021: € 99.560

Voorstellen kadernota incidenteel 2021: € 873.000

Voorstellen kadernota investeringen 2021 € 7.132.550

5. Investerings

Onderstaand is ter informatie een geconsolideerd overzicht van het lopend investeringsprogramma opgenomen. Zie de bijlage voor het dit investeringsprogramma. In het kader van het begrotingsproces wordt het investeringsprogramma aangepast en wordt besloten over de investeringen jaarschijf 2021.

	2021	2022	2023	2024
Investerings overhead	0	-40.000	-222.500	0
Investerings verkeer en vervoer	-356.900	-819.700	-156.500	-229.000
Investerings Zeeweg	-1.280.000	0	0	0
Investerings onderwijshuisvesting	-4.561.000	-4.611.000	0	0
Investerings openbaar groen	-144.000	-386.000	-74.000	-76.000
Investerings riolering	-1.521.650	-1.410.000	-1.000.000	-1.000.000
Investerings afvalexploitatie				
Totaal	-7.863.550	-7.266.700	-1.453.000	-1.305.000